

Coöperatie Collectief
Hoeksche Waard

Nieuwsbrief nr. 7

Het is al weer even geleden dat u een nieuwsbrief van ons heeft ontvangen. Maar soms zijn er zoveel zaken die de aandacht vragen dat de nieuwsbrief er even bij inschiet. En ook onze leden zullen het op dit moment druk hebben met oogst- en najaarswerkzaamheden.

In deze nieuwsbrief:

- Uitbreidingsmogelijkheden agrarisch natuurbeheer
- Najaarsinzaai meerjarige randen
- Pilot Artemisia
- 1-jarige bloemenranden verlengen
- FABulous farmers
- Zwerfkatten Oudeland van Strijen

Uitbreidingsmogelijkheden

Ieder jaar is het weer spannend of er uitbreidingsmogelijkheden komen voor het agrarisch natuurbeheer in de Hoeksche Waard. De provincie geeft de mogelijkheden aan door middel van een Openstellingsbesluit. Daarin staat welke budgetten voor de 8 collectieven in Zuid-Holland beschikbaar zijn. Op 5 oktober kregen we bericht dat tussen 18 en 26 oktober verzoeken om uitbreiding kunnen worden ingediend. Uiteraard maken we gebruik van de mogelijkheden, hoewel het kort dag is. Maar we hebben al het nodige vooroverleg met de provincie gevoerd.

Akkerranden

Afgelopen voorjaar zag het er somber uit voor de uitbreidingsmogelijkheden van de akkerranden. Maar het is fijn dat we nu toch een mogelijkheid hebben om naar verwachting met ongeveer 6 ha uit te breiden. Daaraan heeft de provincie wel een voorwaarde verbonden: de uitbreiding moet vooral ten goede komen aan de patrijzen- of wintervogelranden/-akkers.

Misschien is een patrijzen- of wintervogelakker ook iets voor u. Wilt u meer informatie over de mogelijkheden? Stuur een mail naar info@cchw.eu of kijk naar de beheerpakketten op de website van CCHW.

Weidevogelbeheer

Ook voor het optimaliseren van het weidevogelbeheer in de Hoeksche Waard is budget beschikbaar.

baar. Dit wordt niet ingezet voor uitbreiding, maar voor zwaardere beheerpakketten. Zo wordt voor een deel van de percelen met uitgestelde maaidatum de rustperiode verlengd van 1 naar 15 juni.

Najaarsinzaai akkerranden

Regelmatig wijzen we op de voordelen van inzaaien in het najaar van de meerjarige graskruidentranden: minder onkruiddruk, bedekking in de winter en eerder in het voorjaar bloemen. Maar dan moet er wel een goed zaaibed klaarliggen. Inzaaien kan tot de 2^e week van september, maar liever eerder.

Op 5 sept. ingezaaide rand, foto CCHW d.d. 5 okt.

Eerder ontheffing voor ruimen rand

Het heeft lang geduurd, maar ons voorstel voor aanpassing van het landelijke beheerpakket is onlangs goedgekeurd. Hierdoor mag CCHW vanaf 15 augustus ontheffing verlenen voor het vernieuwen en opnieuw inzaaien van een graskruidentrand in het najaar.

Graskruidentranden op een plek waar geen bestaande rand aanwezig is kunnen uiteraard altijd tot uiterlijk de 2^e week van september worden ingezaaid.

Pilot Artemisia

In augustus werd CCHW benaderd door IRS, het onderzoeks- en kenniscentrum voor de suikerbietenteelt in Nederland. IRS wil graag onderzoek doen naar de mogelijkheid om met

behulp van natuurlijke plaagbestrijders de perzikbladluizen in suikerbieten te beperken. Deze luizen veroorzaken vergelingsziekte, een virusziekte in bieten.

In de pilot worden in het graskruidentmengsel twee rijen ingezaaid met de plant Artemisia. Het is vervolgens de bedoeling om in het voorjaar op de Artemisia luizen uit te zetten, die alleen op deze plantensoort voorkomen. Die luizen trekken wel natuurlijke plaagbestrijders aan, die vervolgens de perzikbladluizen

Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland.

in de bieten te lijf kunnen gaan. In de pilot is Artemisia gecombineerd met de najaarsinzaai van graskruidenranden, omdat die randen volgend voorjaar veel vroeger in bloei staan dan 1-jarige bloemenranden en de perzikbladluis vroeg in het groeiseizoen bestreden moet kunnen worden. IRS werkt voor deze pilot nauw samen met Servaplant, een bedrijf dat onderzoek doet naar en adviseert over duurzame teeltwijzen.

1-jarige bloemenranden verlenen

Door de droogte ging het ook met de nieuw ingezaaide akkerranden niet altijd even goed. Gelukkig hebben ze zich voor een groot deel hersteld en staan ze nu in volle bloei. Dit geldt zowel voor de bloemenranden als voor de nieuwe graskruidenranden en de nieuw ingezaaide delen van de patrijzenakkers.

1-jarige bloemenrand 5 oktober 2018 foto: CCHW

Plus 3 cent

De 1-jarige bloemenranden mogen na 1 oktober worden geruimd. Zoals we ook in nieuwsbrief nr. 6 hebben aangegeven, is het mengsel van de 1-jarige randen ook heel geschikt als wintervoer voor vogels. Heeft u een 1-jarige rand nog niet geruimd en bent u bereid om die te laten staan tot 1 maart 2019? Dan betalen we € 0,03 per m² extra uit.

Laat ons dat dan snel weten: info@cchw.eu. Voor niet aangemelde randen betalen we uiteraard niets extra.

FABulous farmers

Al weer een aantal maanden geleden zijn we vanuit België benaderd met de vraag of we belangstelling hebben voor het Interreg project FABulous farmers. Interregprojecten houden niet op bij de landsgrenzen maar zijn internationaal, in dit geval noordwest Europa. En het feit dat de eerste 3 letters van FABulous farmers in hoofd-

letters staan is geen toeval. Functionele Agro Biodiversiteit, of hoe maak je nuttig gebruik van biodiversiteit, is in de Hoeksche Waard geen onbekend begrip. Het is al jarenlang ook een belangrijke bouwsteen voor een goed akkerrandenbeheer.

CCHW wil graag deelnemen aan dit Interregproject, dat een looptijd heeft van 4 jaar. In de zomer van 2017 en 2018 zijn door Paul van Rijn van de Universiteit van Amsterdam samen met PPO en vrijwilligers van Hoeksche Waards Landschap de akkerranden gemonitord op ecosysteemdiensten. De centrale vraag was: wat is het effect van akkerranden op waterkwaliteit, natuurlijke plaagbestrijding en bestuiving?

Op dit moment wordt gewerkt aan de rapportage. De zomer van 2018 was door de hoge temperaturen en droogte echter wel bijzonder. Om die reden willen we graag in het Interreg project, samen met de Universiteit van Amsterdam, de monitoring nog 3 of 4 jaar voortzetten. We hebben dan gegevens over 5 of 6 jaar, waardoor de resultaten veel betrouwbaarder worden. Die resultaten willen we combineren met een onderzoek naar de economische aspecten: een kosten-batenanalyse van akkerrandenbeheer. Een compleet beeld van het akkerrandenbeheer ontstaat in onze visie alleen door zowel de ecologische als de economische aspecten in beeld te brengen.

Zwerfkatten Oudeland Strijen

Een totaal ander onderwerp, maar ook heel belangrijk zijn de activiteiten van de Stichting Zwerfkatten Nederland. Samen met vrijwilligers van de Stichting Zwerfkatten Rijnmond hebben zij zich ingezet om het aantal zwerfkatten nabij het weidevogelgebied in het Oudeland van Strijen te verminderen. Dit gebeurt op een dier-vriendelijke manier. De katten worden gevangen en gesteriliseerd of gecastreerd. Vervolgens wordt er een andere plek voor hen gezocht, als huiskat of boerderijkat.

Vanaf januari tot september zijn in totaal 25 zwerfkatten en 4 boerderijkatten gevangen en behandeld. De monitoring van verwilderde katten blijft doorgaan.

Katten zijn van nature jagers en zeker voor verwilderde katten vormen weidevogels en andere vogels een belangrijke prooi. Met deze acties zijn we weer een stapje verder met het oog op een goed weidevogelbeheer. Met dank aan alle vrijwilligers die zich hiervoor hebben ingezet.

Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland.

